

ԹԱՏՐՈՆ

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

16 ՅՈՒԼԻՍ 1877

ՆՈՐ ՇԱՐ. Ա. ՇՐՋԱՆ

ԹԻԻ 4

ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՄԱՐ ԱՍՏԵՂ

Պատերազմի յաղթութիւն մը կամ երեւելի դէպք մը յիշատակելու համար կը կանգնեն Յաղթական Կամար :

Բոլոր Եւրոպայի մէջ գտնուած յաղթական կամարներէն ամենէն երեւելին կրնայ համարուիլ Բարիզի Աստեղ Յաղթական Կամարը , որուն համար 10 միլիոն ֆրանքէն աւելի ծախք եղած է , այսինքն 435 հազար Օսմանեան ոսկւոյ չափ : Դետնէն մինչև կամարին ներքև 29 մեթր բարձրութեան կը հասնի : Շէնքին վրայի քանդակները շատ երեւելի

վարպետներու գործեր են : Ներսի կողմը սրահներ և սանդուխներ կան որ շէնքին վերը կ'առաջնորդեն , ուրկէ դիտողին աչքին հիանալի տեսարան մը կ'ընծայեն Բարիզ և շրջակայքը :

Եւրոպայի զանազան կողմերը , մանաւանդ Բարիզի մէջ այսպիսի շէնքեր խիստ շատ կան , որոց համար ժողովուրդը մեծամեծ գումարներ վճարած է . ինչ հարուստ ժողովուրդներ . արդեօք մենք ալ անոնց պէս չենք կրնար ըլլալ , արդեօք անոնք ինչպէս յառաջ գացեր

են այնչափ . կ'ուզե՞ս խմանալ, սիրելի ընթերցող . դադարիր մը չէ . այն ժողովուրդներն այն ամեն չէնքերէն առաջ դպրոցներ կանգներ են , իրենց ազգին տղոց դաստիարակութեանը հսգւով չափ աշխատելու և իրենց ազգին ընտիր ընտիր անդամներ հասուցելու են : Հետզհետէ իրենց ազգին ընտիր անդամները շատնալով՝ յօգուտ իրենց ազգին իրենց մէջ միացելու և հրաշքներ գործելու են : Ուստի , փոքրիկ սիրելի ընթերցողներ , դուք ալ ձեր ամեն ջանքն ի գործ դրէք որ լաւ դաստիարակութիւն մ'առնելով՝ Ազգին ընտիր ընտիր անդամներ ըլլաք , ձեր մէջ միանաք և ձեր միութեամբը հրաշքներ գործէք : Պատանիք և պատանուհիք , Ազգին միակ յոյսն էք դուք , Ազգին ապագան ձենէ կախում ունի , դուք պիտի փրկէք ազգը . ձեր մեծ կոչումն աղէկ գիտցէք , դուք պիտի ըլլաք ազգին փրկիչները : Ուրեմն ձեր դաստիարակութեան համար մի խնայէք ոչ ժամանակ ոչ քրտինք և ոչ ինչ :

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

ՄԻԱՄԻՏ ԳԻՒԼԱՅԻՆ ԵՒ ՃԱՐՊԻԿ ԳՈՂԵՐ

Գիւղացիին մէկը որ քաղաքէն կը դառնար , սաստիկ տաքին չդիմանալով լեռը ճամբուն վրայ ծառի մը տակ նըստաւ որ պաղչիլի և իրիկուան մօտ ճամբայ ելնէ , որպէս զի զով (սէրին) ատեն ճամբորդէ : Բայց ետքէն թուլնալով՝ ուղեց հոն քուն մը քաշել . ուստի իւր էշուն պախուցքը (պաշլըխ) թեւին անցընելով ընկողմանեցաւ (եան եկաւ) , և քիչ մ'ետք խուկալ մ'է թող տուաւ : Արդեօք ինչո՞ւ էշուն պախուցքը թեւն անցուցեր էր . միամիտ մարդը մտածել էր որ եթէ քնացած ատենը մէկը գայ և էշն առնել տանիլ ուղէ , ինք խմանայ : Սակայն տեսէք ի՞նչ պատահեցաւ : Այն

միջոցին որ մեր միամիտ գիւղացին զով տեղը քնացած , իւր Խալափուլ և Ֆլափուլ շոգենաւի շոգիի պէս չընկաները կը գոռացնէր , երկու ճարպիկ գողեր անոր մօտէն անցան և գիւղացին ու աւնոր էշը տեսան :

— Ընկեր , ըսաւ , գողերէն մին միւսին , այս էշը մերը կրնանք սեպել , ուղաճնուս պէս կրնանք առնել տանիլ դայն . սակայն այս գիւղացին միամիտ մէկը կ'երեւի , եկուր սըւոր խաղ մը խաղանք :

— Է՛յ ի՞նչ ընենք , հարցուց միւս գողը :

— Ես հիմա պախուցքը իմ գլուխս կ'անցընեմ , պատասխանեց առաջին գողը , դուն էշը առ գնա , մնացածը ինծի թող , ուրիշ բանի մի խառնուիր :

Այս ըսելով գողը էշուն պախուցքը իւր գլուխն անցուց և կեցաւ . մինչդեռ ընկերն էշը առնելով աներեւոյթ եղաւ : Պահէ մ'ետք գիւղացին արթնցաւ և աչքը էշուն կողմը դարձուց . բայց ո՛րչափ մեծ եղաւ խեղճ մարդուն զարմանքը , չըսեմ վախը , երբ տեսաւ որ էշուն տեղը մարդ մը կար :

— Ո՞վ ես դու պօռաց , դու էշ չէ՞իր , դու իմ էշս չէ՞ր , այդ մարդու կերպարանքն ի՞նչ է :

— Այո , տէր իմ , պատասխանեց գողը քաղցրութեամբ , ես ձեր էշն էի . սակայն ես առաջ մարդ էի , էշ չէի . հայրս որ կախարդ (պիւլիւճի) է , օր մը ինծի սաստիկ բարկանալով հրամայեց որ երեք տարի էշ ըլլամ , այն ատենէ ի վեր էշ մնացի . սակայն ինչպէս որ կը տեսնէք , պայմանաժամը (վատէ) լրացաւ , ես ալ հիմա մարդ եղայ նորէն . ուստի , սիրելի տէրս , գթա իմ վրայ և թող տուր որ ես գործիս երթամ :

Գիւղացին որ միամիտ և միանգամայն սնապաշտ մէկն էր ու կախարդէ և կախարդութենէ կը վախնար՝ դողին երեսն ի վեր պօռաց .

— Գնա՛, մարդ, գնա բանդ. շուտ հեռացիր քովէս. ես կախարդի և կախարդի տղոց հետ գործ չունիմ. շուտ գնա արկէ, չըլլայ որ քու անէծքդ ինձի անցնի :

Գողը քթին տակէն խնդալով մեկնեցաւ, գնաց իւր ընկերը գտաւ և տարին էշը ծախեցին ու ստակը իրենց մէջ կիսեցին :

Քանի մ'օր ետք, որովհետեւ գիւղացիին միշտ էշ մը պէտք էր, մօտը դըռնուող տօնավաճառը (բանայրը) գնաց այն տեղէն էշ մը գնելու համար : Մէյ մ'ալ իւր էշը չտեսնէ՞ հօն : Ելաւ գնաց էշուն քովը :

— Էյ, անպիտան, ըսաւ անոր, դարձեալ ի՞նչ ըրիր որ հայրդ քեզ էշ ըրաւ, խեղճ կենայիր ու մարդ մնայիր նէ չէ՞ր ըլլար :

Էշը իւր տէրը ճաննալով ականջները տնկեց եւ սկսաւ զինքն հօտուրտալ :

— Գնա՛, կորի՛ր, ըսաւ միամիտ գիւղացին, Աստուած չընէ որ քեզ նորէն առնեմ. ո՛վ գիտէ, կարելի է այս անգամ թեթեւ յանցանք մը գործեր ես և քիչ օրէն վերստին մարդ պիտի ըլլամ. չէ, չէ, այդ բանը մտքէդ հանէ, քեզ բնաւ ծախուլ չպիտի առնեմ :

ՄՏԱՒՈՐ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Բ.

ԳՈՅՈՒԹԻՒՆՔ

9.

Դաշտեր

Մ. — Ի՞նչ ծաղիկ կը տեսնես դաշտերուն մէջ :

Տ. — Դաշտերուն մէջ կը տեսնեմ. սլուտ (կէլինճիք չիչէյի), մանուշակ (մէնէքէ), երիցուկ (փափաթիւ), հարս-

նամատն (նունուֆար), վայրի յասմիկ (եապան եասէմիսի) :

Մ. — Ի՞նչ օգտակար տունկեր կը տեսնես դաշտերուն մէջ :

Տ. — Դաշտերուն մէջ, օգտակար տունկեր ըլլալով, կը տեսնեմ. հաճար (չափտար), ցորեն, գարի (աուփա), վարսակ (եուլաֆ), կտաւատ (քեթէն թօհումու) :

10.

Պարտեզ եւ Անտառ.

Մ. — Ի՞նչ ծաղիկ կը տեսնես պարտեզը :

Տ. — Պարտեզը կը տեսնեմ. վարդ (կիւլ), մեխակ (խառանֆիլ), կակաչ (լալէ), յակինթ (զիւմպիւլ), նարդէս (նէրկիզ), շուշան (զամպազ), մեկոն (խաշխաշ) :

Մ. — Ի՞նչ կը տեսնես բանջարանոցը :

Տ. — Բանջարանոցը կը տեսնեմ. կաղամբ (լահանայ), ստեպղին (հափուճ), ոլոռն (պէզէլեա), շողգամ (չալկամ), լուբիա (ֆասուլեա), սոխ, պրաս (բուսա), գետնախնձոր (եէր էլմասը), հազար (մառուլ), աղաթքեղ (մաղտանոս), սիրախնձոր (տօմաթէս), փրփրեմ (սէմիզօթ), կանկար (էնկինար), լախուր (քէուէվիզ), շոմին (սպաննախ), սիսեռն (նօհուտ), բակլայ, ճակնդեղ (բանճար), պատինճան (փաթլըճան), դդում (խապախ) :

Մ. — Մրգաստանն ի՞նչ միրգ (եէմիշ) կը տեսնես :

Տ. — Մրգաստանը կը տեսնեմ. խընձոր, տանձ (արմուտ), դեղձ (չէֆտալի), ծիրան (խայըսի), սալոր (էրիկ), կեռաս (քիրազ), նուշ (պատէմ), թուղ (ինճիր), սեխ (խափուն), ձմերուկ (խառբուզ), սերկեւիլ (այվա), կաղին (ֆընտըզ), ընկոյզ (ճէվիզ), արմաւ (խուռմա), նարինջ (փօթթօզալ), ելակ (չիլէք), չաղանակ (քէստանէ) :

Մ. — Ասոնց ծառերը ի՞նչպէս կանուանին :

Տ. — Խնձորենի , տանձենի , դեղձի , թղենի , եւայլն :

Մ. — Անտառին մէջ ի՞նչ ծառեր կը տեսնես :

Տ. — Անտառին (օռման) մէջ կը տեսնեմ. կաղնի (մէշէ), եղեւին (չամ աղածը), նշդարի (կիւղկէն աղածը), կնձնի (գարա աղած), կաղամախ (գավազ աղածը) :

11.

ՍՅՈՒՆՈՂ

Մ. — Որո՞նք են գլխաւոր սնունդները :

Տ. — Դլխաւոր սնունդներն են . հաց , միս , գինի , ջուր , կաթ , կարագ (թէրէեաղը) , հաւկիթ , ձուկ , բանջարեղէն :

Մ. — Քանի՞ տեսակ միս գիտես :

Տ. — Կովին միսը , որթին (տանա) միսը , ոչխարին (խոյին) միսը , գառնին (խուղի) միսը , խոզին (տօմուղ) միսը գիտեմ :

Մ. — Քանի՞ տեսակ գինի գիտես :

Տ. — Ճերմակ գինին և կարմիր գինին գիտեմ :

Մ. — Քանի՞ տեսակ հաց գիտես :

Տ. — Երեք տեսակ հաց գիտեմ. ճերմակ հաց , թուխ (էսմէր) հաց և սև հաց :

Մ. — Ձուկերէն մէկ քանիին անունները կրնա՞ս տալ ինձ :

Տ. — Այո , կրնամ. տափածուկ (փիսի) , կարմրախայտ (պարպունեա) , անձրուկ (խամսի) , թրածուկ (խըլըճ պալըխի) , վահանածուկ (խալխան պալըխի) :

ԴԱՆԻԵԼ ՄԱՐԳԱՐԵՆ ԱՌԻԻԾՆԵՐՈՒ ԳՈՒԲԻՆ ՄԷՁ

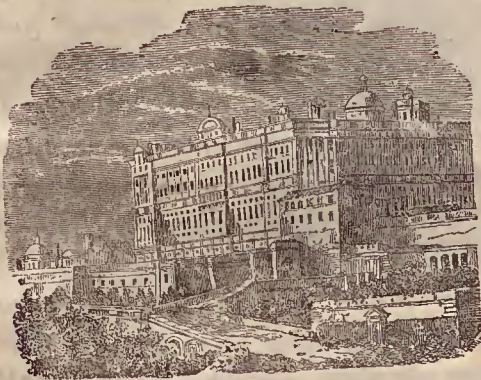
Դանիէլ մարգարէն այնչափ օրելի եղաւ Մարաց Դաւթի թագաւորին , որ խիստ բարձր պաշտօններու հասաւ : Միւս իշխանները սաստիկ նախանձելով Դանիէլի վրայ , հնարք կը մտածէին զայն թագաւորին աչքէն ձգելու և մինչև իսկ դատապարտելու :

Ուստի թագաւորը համազելով յաջողեցան այսպէս հրովարտակ մը հանել տալու թէ մինչև երեսուն օր ամեն մարդ թագաւորէն միայն խնդիրք ընեն և ոչ ուրիշէ , և այս հրամանին դէմ վարուողներն առիւծներուն դուբը ձգուին : Ասով Դանիէլի թշնամիները կը յուսային մեղապարտ ընել զայն , վասն զի աղէկ գիտէին որ նա իւր խնդիրքը միշտ իւր պաշտած Աստուծոյն պիտի

ուղղէր : Սակայն Դանիէլ ընաւ ահանջ չկախեց այս հրամանին , այլ իւր սովորութեան համեմատ ամեն օր իւր տանը դէպքերու աղէմ նայող պատահանին առջեւ կեցած իւր աղօթքը կ'ընէր Աստուծոյ : Ասոր վը-

րայ Դանիէլ ամբաստանուեցաւ և առիւծներուն դուբը ձգուեցաւ , յետոյ դուբին բերանը մեծ քարով մը դրոշուելով թագաւորին մատանիովը կրնալուեցաւ : Այն գիշերը թագաւորին քունը չտանելով , առտուն կանուխ դուբին քովը գնաց և տրտում ձայնով մը Դանիէլը կանչեց , երբ անոր ձայնը առնելով տեսաւ որ Աստուծոյ զօրութեամբ ողջ մնացեր է , շուտ մը դուբէն հանել տուաւ զայն , և անոր թըշ-

նամիները նետել տուաւ հոն, որոնք իսկոյն դիշատուեցան առիւծներէն :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՎԷՊԵՐ

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ՊԶՏԻԿԸ ԶԸՆԼԱՐ

Վահան և Աբգար՝ երկու եղբայր, իրիկուն մը դպրոցէն դարձած ատենին, մեծ և փառաւոր տան մ'առջեւէն անցան : Տանը քով մեծ պարտէզ մը կար որուն դուռը դիպուածով բաց էր : Դրսէն կը տեսնուէին զանազան պտղատու ծառեր, որոնց ճիւղերը մինչև գետինը ծռած էին վրայի պտուղներուն առատութենէն :

— Վահան, ըսաւ Աբգար, տես ի՞նչ կարմիր խնձորներ են, եկուր մօտէն նայինք :

Այս ըսելով ներս մտան, որովհետեւ մարդ չկար պարտէզին մէջ :

— Վահան, ըսաւ դարձեալ Աբգար, եկուր այս դեղձերէն քանի մը հատ քաղենք և հետերնիս տանինք ուտենք : Ինչ աղւոր և խոշոր են :

— Չէ՛, ըսաւ Վահան, այդ բանը ոչ ես կ'ընեմ և ոչ քեզի կը թողում, ինչու որ գողութիւն ըրած կ'ըլլանք :

— Բա՛, ըրաւ Աբգար, միթէ դեղձ մը քաղել ուտելը գողութիւն է :

— Այո, պատասխանեց Վահան, մոռ-

ցա՛ր, անցած օր երբ մեր տանն առջեւէն ձեռքերը կապած դող մը կ'անցընէին, և հայրիկին հարցունք թէ մարդիկ ի՞նչպէս դող կ'ըլլան, ինչ պատասխանեց :

— Ի՞նչ պատասխանեց հարցուց Աբգար մտմտալով :

— Պատասխանեց թէ, վրայ բերաւ Վահան, մարդիկ պղտիկ, չնչին բանէ մը կ'սկսին դողութիւնը, և այն իրենց հետ կը մեծնայ : Երանի այն տղուն որ ծառէն դետինն ինկած պտուղ մ'անդամ չառնէր, մտածելով որ անոր տէրն ինքը չէ :

— Մեր հայրիկը շատ իրաւունք ունի, ըսաւ Աբգար հառաչելով, և ես չնորհակալ եմ քեզի, սիրելի եղբայր, որ դիտազատեցիր մեծ յանցանքէ մը :

Այս ըսելով երկու եղբարք պարտէզէն դուրս ելան և ետեւնին անգամ չնայեցան : Անկէ ետք Աբգար քանի որ այն պարտէզին առջեւէն անցնէր, տասը քայլ հեռուէն կ'երթար, որպէս զի չըլլայ որ սխալմունքը վերատին կրկնէ :

ՅՈՎՍԷՓ ԳԵՂԵՅԻԿ ԿԸ ՄԵԿՆԵ ՓԱՐԱՒՈՆԻ ԵՐԱԶԸ

Ինչպէս որ Սուրբ Դիրքը կը պատմէ, Եգիպտոսի մէջ կին մը Յովսէփին վրայ զրպարտութիւն կ'ընէ, և Յովսէփ բանտ կը դրուի : Սա բանտին մէջ իւր խմաստութիւնը ցոյց տուաւ, փարաւոնի տաճարապետին (խմելիքներու վերակացու) և մատակարարին (վէքիլխարճ) երազները մեկնելով, որոնք միեւնոյն բանտը դրուած էին : Տաճարապետին ըսաւ թէ երեք օրէն իւր պաշտօնին մէջ պիտի վերահաստատուի, և մատակարարին ալ ցաւելով ըսաւ թէ երեք օրէն փարաւոն զինքը մահուան պիտի դատապարտէ : Յովսէփին դուշակութիւնը կատար-

ուեցաւ, բայց տա-
կառապեալը, որ
Յովսէփին խօսք
տուած էր որ զին-
քը բանտէն աղա-
տէ, իւր խոստու-
մը բոլորովին մոռ-
ցաւ, վասն զի խիստ
քիչ անգամ կը պա-
տահի որ մեծ մար-
դոց կողմէն երախ-

տագիտութիւն տեսնուի: Ժամանակ անց-
նելէ յետոյ Փարաւոն տարօրինակ երազ-
ներ տեսնելով, այն ատեն Յովսէփը տա-
կառապեալին միտքը ինկաւ, և Փարա-
ւոնի հրամանաւ բանտէն հանուելով ի-
րեն ներկայացաւ մեկնելու համար: Փա-
րաւոնի երազը այս էր. իբր թէ Նեղոս
գետէն եօթը պարարտ (սէմիզ) կովեր
ելան, յետոյ եօթը նիհար կովեր ելնե-
լով առջի եօթը պարարտ կովերը կե-
րան: Այս երազին վրայ թագաւորը
դարձեալ քնանալով, նոյն գիշերը երազ
մ'ալ տեսաւ, որպէս թէ ցորենի եօթը
լեցուն հասկեր ուրիշ եօթը ցամաք հաս-
կերէ կերուեցան:

Յովսէփ լսելով
Փարաւոնի երկու
երազները, ըսաւ
անոր թէ երկուքն
ալ միեւնոյն բանը
կը նշանակեն, թէ
եօթը պարարտ կո-
վերը և եօթը լե-
ցուն հասկերը կը
յուլցնեն թէ եօթը
տարի կարգէ դուրս

առատութիւն (պոլլուխ) պիտի ըլլայ,
իսկ եօթը ցամաք հասկերը և եօթը
նիհար կովերը ետքէն գալիք եօթը
սովի (խրթլըխ) տարիներ դուշակել
կուտան, սով մը՝ որ, եթէ իմաս-
տուն զգուշութեամբ առջեւը չառնուի,
մեծամեծ չարիք պիտի պատճառէ երկ-
րին: Փարաւոն այս մեկնութենէն այն-
քան դոհ եղաւ որ Յովսէփը իւր տանը
և երկրին վերակացու կարգեց:

Աստուած այս օրինակով մեզ կ'ուսու-
ցանէ թէ իրեն ծառայողները հարստա-
հարուստենէ և զրպարտութենէ կ'ազատէ,
և համբերողներն ու հաւատարիմները
կը վարձատրէ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պ. Մ. Գ. Մ. Պէօյլըտէրէ: — Խնդիրդ այս
անգամ կատարեցինք: Նամակներդ պէտք է
ուղղես չէ թէ Ռիզա վաչա խան՝ այլ Նէնի-
ձամի Զիլնկիրէր ձատտէսի թիւ 2:

Պ. Յ. Տ. Գոռմ-Գարու: — Նամակիդ վեր-
նադիրը շատ հեռու մնացեր էր նամակիդ մար-
մինէն: Նոյնպէս նամակիդ վերջը պակաս մը-
նացեր էր: Դու ըսած էիր. Արդ՝ ելի՛ր արձա-
նէր Գարուի՛ն: — Ետքը, ի՞նչ կ'ըլլայ. բնա-
կանապէս կ'երեւի որ խօսքը պակաս մնացած
է. պէտք էր որ աւելցնէիր, օրինակի համար.
շնորհ ըլլէ՛ր զեղեղէլ լաշն յէր Գարուի՛ն լուսն մեջ,
եւայն:

Պ. Լ. Ա. Բերա: — Դու ազատ ես միշտ
ուղած դրութեամբդ խօսելու, ինչպէս որ մենք
ալ զմեզ ազատ կ'զգանք ձեր դրութեանը վը-
րայ անմեղ դիտողութիւն մ'ընելու: Միայն
թէ չենք ուղեր լեզուի խնդրոյ մէջ մանել,
որովհետեւ կարծուածէն շատ ծանր եւ դժ-
ուար խնդիր մ'է: Իրօք ճշմարտութիւն մը միշտ
ճշմարտութիւն է, եթէ հետեւող իսկ չունե-
նայ. սակայն անշուշտ կը ներես եթէ ըսենք
թէ մենք տակաւին համոզուած չենք այն ճշ-
մարտութեան որուն դու արդէն կը հաւատաս:

Պ. Խ. Խ. Ս. Գոռմ-Գափու: — Անշուշտ
ստացար այն փոքրիկ նուէրը զոր հանելուկը
լուծողը քեզ ուղարկեց աշխատասիրութեանդ
փոխարէն:

Պ. Մ. Գ. Մ. Պէօյլըտէրէ: — Նամակդ

աղէկ էր . միայն վերջաբանին մէջ ըսած էիր .
 Ընդհանրեցէ՛ք իմ բոլոր յարգանքս . բայց մենք քու
 յարգանաց միայն մէկ մասն ընդունեցանք , որ-
 պէս զի ուրիշին համար ալ յարգանք մնայ քովդ :

Պ . Վ . Մ . Ե . Գառը-գիւղ : — Կը փափա-
 քիս որ մեր թերթը շարաթաթերթ ըլլայ . եթէ
 քեզի պէս տղայք եւ քուկինիդ պէս ծնողք շատ
 գտնուէին մեր ազգին մէջ , ոչ միայն մեր թեր-
 թը օրաթերթ կ'ըլլար , այլ եւ խել մը լաւ բա-
 ներ

Օր . Ե . Յ . Փ . Գում-Գաբու : — Շատ աղ-
 ւոր նամակ մը գրած էիր մաքուր գրով . միայն
 կը խնդրենք որ Պ . Յ . Տ . ի նամակին վերջա-
 բանին վրայ ըրած գիտողութիւնսիս դու եւս
 աչքէ անցընես :

Օր . Ս . Ս . Պ . Գուղիուհնճուք : — Քանի որ
 գոհ եղեր ես որ սխալներդ ուղղեր ենք , մենք
 ալ կը համարձակինք այս անգամ եւս քանի մը
 պզտիկ սխալներդ ուղղել , այսինքն՝ ԸՎԷ՞ դը-
 րած էիր՝ փոխանակ ՆՆԷ՞ եւ յանդիման փոխա-
 նակ յանդիման գրելու :

Պ . Յ . Մ . Փ . Եէնի-Գաբու : — Շատ կա-
 նոնաւոր նամակ մը գրեր էիր . միայն թէ լրա-
 թերթ ըսած էիր մեր թերթին որ հանդէս մ'է :

Պ . Մ . Գ . Խ . Գում-Գաբու : — Եթէ քիչ
 մ'ալ մաքուր գրես գիրդ՝ պակասութիւն չպի-
 տի գտնենք դրած նամակներուդ մէջ :

Օր . Հ . Պ . Հ . Գում-Գաբու : — Կանոնա-
 ւոր եւ անսխալ նամակ մը գրած էիր . միայն
 թէ աշխատէ քիչ մ'աւելի մաքուր գրել :

Օր . Զ . Հ . Գառը-Գիւղ : — Թէպէտ հանե-
 լուկը լուծած չէիր , սակայն շատ աղւոր ու
 տանաւոր մը գրած էիր :

Պ . Պ . Գ . Թ . Գում-Գաբու : — Նամակիդ
 մէջ շատ տառասխալ կար , թողունք որ նա-
 մակէն գրեթէ իմաստ մ'ալ չէր ելներ . ուստի
 աշխատէ որ աւելի աղէկ գրես :

Ա Ռ Ա Կ

ՈՌԵՏԱԻՈՐ ԿԱՏՈՒՆ

Կը պատմեն թէ ժամանակաւ կատու մը կար
 ՈՐ անխընայ մըկանց ցեղին ջարդեր կուտար .
 Իւր անունէն հազար ծակը մէկ ստրկի
 Կը փախչէին հանդիպելով մահուան դողի :

Ասոնց մէջէն շատերը ,
 Մանաւանդ խոհեմները .

Տեսնելով որ թշնամոյն
 Ձեռքէն չը կայ փրկութիւն ,
 Մինչեւ չեւիչ շան սատակ ,
 Կամ դաղթէ օտար քաղաք ,

Գրրին մտքերնին
 Մընալ ծակերնին ,
 Ապրիլ եղածով ,
 Գոհ ըլլալ քիչով :
 Մոռնալ ատեն , մը
 Իւզն ու պանիրը :

Ամիսներով մուկէ կարօտ մնաց կատուն ,
 Խորունկ խորունկ կը մըտածէր օրն 'ի բուն ,
 Ծակերուն մէջ շըշնկոցնին որ լըսէր
 Կը հառաչէր , սրտին եղեր կը հալէր :
 Յերարք , ըսաւ օր մը քաղցր ու մեղմ ձայնով
 «Ահա կու գամ իբրեւ եղբայր ես ձեր քով ,
 «Խոնարհաբար ես ձեզ մեղայ ըսելու ,
 «Զի կը մեկնիմ մղտեսութեան երթալու :
 «Լեռներ ու ծովեր ունիմ անցնելիք ,
 «Եկէք գրկեմ ձեզ , սիրով պազտըունք :

Անխորձ ոմանք մէջերնէն :
 Դուքս վաղեցին ծակերէն ,
 ձի մը չըրած խեղճերը
 Խեղդեց զանոնք անգութը :

Մեր ուխտաւորն ելաւ դընաց հեռու թաղ ,
 Ուրիշներուն միեւնոյնը խաղալ խաղ .
 «Ո՛հ , պագաւորներ , կ'ըսէր , եկէ՛ք ձեզ գրկեմ ,
 «Ալ չը դառնամ , գուցէ հողսալ հոն քաշեմ :

Ծերուկ մուկ մը անդին
 Տաք ու պաղ անցած գլխէն ,
 Որ պոչը ժամանակով
 Կորուսած էր կռուելով ,

Կատուին ըսաւ , «գընա բանդ , չարաճճի ,
 «Այդ պէխերով չըլլար ընձաւ մղտեսի :

Ով որ ամենուն
 Հաւտայ խօսքերուն
 Անխոհեմ մըկանց
 Նըման կ'իյնայ ցանց

Իսկ ծեր մըկան պէս , ով որ զգոյշ է .
 Մընայ միշտ ազատ շատ վըտանգներէ :

ՀՐԱՆՏ

Ջ Ա Յ Լ Ա Մ

Ջայլամը ծանօթ թռչուններուն ամենէն մեծն է : Թէեւ գլուխը փոքր ու տափակ է , և հետեւաբար ուղեղը պղտիկ , սակայն բնազդէ զուրկ չէ : Վերջին ատեններս ճէգայիրի մէջ սկսան Ջայլամը պահել և մեծցնել : Ջայլամը բնազդ մ'ունի որ միայն իրեն յատուկ է . արուն և էգը խնամքով աչքէ կ'անցնեն հաւկիթները , կը հասկնան թէ որոնք չպիտի ծընանին , ու զանոնք բոյնէն դուրս կը հանեն . էգը միայն աղէկ հաւկիթներուն վրայ կը նստի : Ջայլամին փետուրներն իբրեւ զարդ՝ առևտրական մեծ արժէք մ'ունին : Կեդրոնական Ափրիկէէն մեծագումար արժողութեամբ Եւրոպա կ'ուղարկեն անոր փետուրներէն :

Հետեւեալ հանելուկը Պ. Սեպուհ Գ. Մօլեան պատանին Գալղիերէնէ թուրգմանելով , մեզ ուղարկած է հրատարակութիւնը խնդրելով :

ՀԱՆՅԵԼՈՒԿ

Ես հոս եկայ քեզմով ,
Դու լոյս տեսար ինձմով

Ես սակայն առանց քեզ ,
Անուն մը ջուրիմ ես ,
Ես կամ մնամ 'ի քեզ ,
Դու չկաս մինչ կամ ես .
Ես իշխան եմ 'ի քեզ ,
Դու իմ քով ոչինչ ես ,
Ես կ'ապրիմ առանց քեզ ,
Դու ոչ ես՝ քեզէմ ես .
Ես կրեմ ցաւ 'ի քեզ ,
Դու մեռնիս քեզէմ ես .
Ես մեկնիմ առանց քեզ .
Դո՛ւ քսե , ո՛վ եմ ես :

Անցեալ թուոյն հանելուկը , որուն իմաստն էր Լոյս , Բերայէն Պ. Լեոն Ասատուրեան պատանին լուծեց :

ԹԱՏՐՈՆ ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՅ Հանդէսը կը հրատարակուի իւրաքանչիւր ամսոյ 1 ին եւ 16 ին :

Ստորագրութեան տեղն է Կ. Պօլիս Եէնի-ճամի 2/իլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղ. եւ Եազմաճեան գրատունը :

Տարեկան 24 թերթի գինն է կանխիկ 4 մէճիտ անթաթ Կ. Պօլսոյ համար , իսկ չըջակայ գիւղերուն եւ գաւառաց համար 4 1/4 մէճիտ , բօսթայի ծախքը մէջն ըլլալով :

Նամակը կամ որ եւ է գրութիւնք պէտք է ուղղուին առ Հրատարակիչս Ս. Ղ. եւ Եազմաճեան :

Անվճար նամակներ չեն ընդունուիր :

ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յաղթական Կամար Աստեղ : — Զուարճայիք : — Միամիտ գիւղացիներ Եւ ճարտիկ գողեր : — Մտաւոր վարժութիւն : — Դանիէլ մարգարէն առիւծներու գութին մեջ : — Բարոյական վեպեր : — Գողութեան պղտիկը ջրլար : — Յովսէփ գեղեցիկ կը մեկնէ Փարաոնի երազը : — Թղթակցութիւն : — Առակ : — Ուստաւոր կատուն : — Զարլամ : — Հանելուկ :

ԱՐՏՈՆԱՏԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶԻ
Թ.Թ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ Ս. Ղ. ԵՒ ԵԱԶՄԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ
Րիգա փաշա խան քիւ 3